

Pravda

Chápeme-li Pravdu jako „přicházející a oslovující“, tedy nikoli jako dané jsoucno, nýbrž jako ryzí nepředmětnost, pak z toho vyplývá, že z naší strany je zapotřebí jednak tento příchod a toto oslovení očekávat, tj. připravovat se na to, abychom přicházející a nás oslovující pravdu vůbec zaslechli, zaregistrovali, ale abychom nadto také pochopili, porozuměli jejímu nepředmětnému (tj. především osobnímu) oslovení a stejně nepředmětnému poselství, a ovšem zejména abychom také správně toto poselství pochopili jako výzvu k tomu, co máme udělat (nikoli jako oznámení, jak něco „jest“, i když respekt k tomu, co „jest“, je nepochybně důležitým jednak předpokladem, jednak důsledkem onoho správného pochopení). To je vlastně poněkud rozvedený význam chápání Pravdy jako poslední normy (či kritéria atd., se vši rezervou vůči každému zpředměťňování), v jejímž světle se teprve každá skutečnost, každé situaci, každý čin atd. vyjevuje jednak ve své vlastní celkovosti (úplnosti), jednak ve svém vztahu k celku všech věcí, situací, událostí atd., zejména však (vždy jen do určité míry a s odkazem na ještě vzdálenější budoucnost) ve své funkci, ve svém poslání pro budoucnost. A protože nejsme (přinejmenším zatím) schopni pojmově „vymezit“ ani jinak „uchopit“, „pojmut“ nepředmětné skutečnosti, musíme se (zase alespoň prozatím) především orientovat na toto své očekávání, na svou připravenost a na to, jak tuto připravenost připravovat, jak se v ní zacvičovat, jak ji trénovat. A tu se už ode dávna ukazuje jako mimořádně vhodný a účinný ten prostředek, který byl – pokud naše znalosti a vědomosti vůbec sahají – plně ustaven a uskutečněn poprvé Sókratem, ale který byl i mnoha jinými autory (a jistě i mnoha „ne-autory“, jenže o tom nemáme většinou zpráv) rozpoznán jako bytostně spjatý se vztahem k pravdě a jako tento vztah dokonce principiálně podmiňující.

(Praha, 000412-2.)